

Regeringskansliet
Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Stockholm 2020-12-11

Remissvar Stöd vid korttidsarbete i vissa fall, Fi2020/04742

Visita är bransch- och arbetsgivarorganisation för den svenska besöksnäringen. Visita samlar ca 5 550 medlemsföretag med runt 8 260 arbetsställen, huvudsakligen hotell, restauranger, caféer, nöjesrestauranger, cateringföretag, konferensanläggningar, spa, campingföretag, vandrarhem, skidanläggningar, nöjes- och djurparker, turistbyråer samt turist- och eventföretag. Visita tecknar branschens kollektivavtal och är en medlemsorganisation i Svenskt Näringsliv. Som branschorganisation hjälper Visita företagen att växa och utvecklas och är besöksnäringens företrädare i politiska frågor.

Visita har beretts tillfälle att inkomma med svar på remissen av promemorian Stöd vid korttidsarbete i vissa fall och får härmed anföra följande.

Numreringen i underrubrikerna nedan följer promemorians avsnitt.

Sammanfattning

Visitans synpunkter är sammanfattningsvis följande:

Avsnitt 4.1:

- Angående det förlängda stödets längd är det viktigt att regeringen är beredd att förlänga stödet ytterligare om behov finns och att detta görs i god tid.

Avsnitt 4.2:

- Coronapandemins fortsatta förlopp är alltså mycket osäkert. Visita menar att det är för tidigt att redan nu avgöra om den sänkta stödnivån som föreslås fr.om. den 1 april 2021 är tillräcklig.
- Företagens ekonomiska reserver är nu förbrukade samtidigt som företagen knappt har några intäkter. Därför behöver nivån 80% arbetstidsminskning återinföras.
- Visita föreslår att företag kan få stöd för hela kostnaden för revisorsintyget.

Avsnitt 4.3:

- Företag kan inte styra över om anställda väljer att säga upp sig själva eller tackar nej till ett erbjudande om återanställning och företaget därför måste ersättningsrekrytera. Visita menar att rätten till stöd inte bör vara beroende av om en enskild arbetstagare haft en anställning under jämförelsemånaden. Istället föreslår Visita att arbetsgivaren inte ska kunna få stöd för fler anställda, respektive högre sysselsättningsgrader, än det som gällt under jämförelsemånaden. Att någon anställts med en högre sysselsättningsgrad än som gällt under jämförelsemånaden bör vidare inte diskvalificera helt från stöd. Visita föreslår istället att arbetsgivaren bara får stöd motsvarande den sysselsättningsgrad som gällt under jämförelsemånaden.
- Löneökningar som framförhandlas mellan arbetsmarknadens parter under konflikthot kan inte sägas utgöra ett missbruk av reglerna om stöd vid korttidsarbete. Visita föreslår därför att löneökningar som följer av centrala kollektivavtal ska berättiga till stöd.

Avsnitt 4.6:

- Kravet på revisorsintyg bör inte gälla för företag med kollektivavtal om korttidsarbete.
- För det fall regeringen vidhåller krav på revisorsintyg vill Visita framhålla att det är osäkert om företagen kommer att kunna få revisorsintyg i rimlig tid, vilket riskerar att försena ansökan och medföra att företag måste säga upp personal eller hinner gå under innan de får stödpengarna. Det måste säkerställas att revisorerna har möjlighet att utfärda intyg snabbt, i annat riskerar kravet på revisorsintyg att motverka lagens syfte. Beroende på hur belastningen för revisorerna ser ut kan ett sätt vara att höja gränsen för när revisorsintyg krävs.

Avsnitt 4.7:

- Enligt uppgift från Tillväxtverket kommer möjligheten att ansöka inte att kunna öppna förrän sex till åtta veckor efter ikraftträdandet den 15 februari 2021. Förutom att sista tidpunkt för ansökan i så fall måste flyttas fram, vill Visita med kraft betona att detta är alldeles för sent. Om ansökan kan göras först i slutet på mars 2021 så kommer pengarna kanske någon gång i maj 2021 och det är ändå en optimistisk bedömning. Detta är alldeles för sent, företagen måste säga upp pga. arbetsbrist innan dess. Systemet med korttidsarbete riskerar att bli oanvändbart.

Avsnitt 4.8:

- För att utbetalning av fortsatt preliminärt stöd inte ska fördröjas pga. att avstämningen drar ut på tiden, anser Visita att det enbart bör bli en

avstämning för perioden den 1 december 2020 – 30 juni 2021 och att detta gäller alla företag.

Avsnitt 7:

- Reglerna om att företag som är skyldiga att upprätta en kontrollbalansräkning, på obestånd m.m. inte är berättigade till stöd motiveras av att deras ekonomiska problem inte är tillfälliga. Emellertid har företag förbrukat sina ekonomiska reserver pga. coronapandemin och de restriktioner som införts för att stoppa smittspridningen. Så snart pandemin är över och restriktionerna tas bort så kommer gästerna att återvända. Detta gör att företagens ekonomiska problem är tillfälliga, även fast företag exempelvis måste upprätta en kontrollbalansräkning. Därför föreslår Visita att 5 b § i lagen om stöd vid korttidsarbete tillfälligt upphävs och att den föreslagna regeln att preliminärt stöd och ytterligare stöd inte får lämnas om arbetsgivaren, när ansökan om sådant stöd prövas, är skyldig att upprätta en kontrollbalansräkning, eller på obestånd, inte resulterar i lagstiftning.

Avsnitt 8 och 9:

- De föreslagna reglerna om verkställighet, indrivning och utmätning medför en betydande rättsosäkerhet för företagen. Visita föreslår istället att Tillväxtverket får förordna att ett beslut om återbetalning ska gälla omedelbart om det är fara i dröjsmål. Det berörda företaget bör ges rätt att begära inhibition av verkställigheten och på så sätt få till stånd en domstolsprövning.

Avsnitt 4.1 Fortsatt möjlighet till stöd vid korttidsarbete

Visita ansluter till regeringens beskrivning av hur coronapandemin drabbat svenska företag, särskilt företag inom besöksnäringen, och det är mycket positivt att regeringen föreslår fortsatt möjlighet till stöd vid korttidsarbete och att karenstiden slopas tillfälligt. Pandemins förlopp har hittills varit mycket svårt att bedöma. Förhoppningsvis innebär kommande vaccin att pandemin stoppas. Men läget är fortfarande mycket osäkert, framför allt när det gäller hur lång tid det kan ta innan smittspridningen sjunkit så mycket att alla restriktioner kan tas bort. Visita anser därför att det inte är uteslutet att det kan komma att krävas en ytterligare förlängning av stödet och det är stor vikt att regeringen i så fall i god tid tar initiativ till en förlängning. Efter vårens kraftiga fall i efterfrågan är företagens ekonomiska reserver redan uttömda. Företagen behöver besked i god tid för att kunna planera sin verksamhet. Om företagen inte får stöd tar det till exempel tid innan minskade sysselsättningsgrader eller uppsägningar pga. arbetsbrist ger en kostnadsminskning för företagen, med hänsyn till omställningstider respektive att uppsägningarna ska föregås av fackliga förhandlingar och efterföljande

uppsägningstider. För det fall det dröjer innan pandemin kan stoppas hamnar vi i ett läge där företag i över ett års tid haft betydligt lägre intäkter än vad kostnaderna uppgår till. Många företag har haft intäkter som legat nära noll eller t.o.m. varit noll. Då är varje dag som går kritisk. När det inte finns några ekonomiska reserver kan företag tvingas säga upp personal så att arbetstagarna hinner sluta sin anställning innan stödet upphör. En utebliven förlängning, eller en förlängning som görs för sent, riskerar att motverka syftet med det stöd som redan utgetts, nämligen att förhindra att personal blir uppsagd och att möjliggöra för företag att snabbt komma igång igen när läget vänder.

Se även avsnitt 4.2 nedan angående nivån på stödet.

Avsnitt 4.2 Statens andel av kostnaden för korttidsarbete

Visita anser att det är bra att de stödnivåer som gällt sedan den 16 mars 2020 förlängs. Mot bakgrund av det osäkra läge som råder, se avsnitt 4.1 ovan, menar Visita att det dock är för tidigt att redan nu avgöra om den sänkta nivån som föreslås fr.om. den 1 april 2021 är tillräcklig.

När pandemin slog till på allvar i Sverige i mars 2020 hade många företag pengar i kassan. Nu är läget annorlunda. Även om företag fått stöd från staten, har de tvingats använda sina ekonomiska reserver för att överleva. Dessa reserver har nu tagit slut för väldigt många företag. Vissa företag såg en ljusning under sommar och tidig höst, men den tillfälliga uppgången har inte varit tillräcklig för att åter ge företagen en ekonomisk uthållighet. Andra företag fick aldrig någon ökad tillströmning av gäster under sommaren/hösten. Visitas uppfattning är att behovet av nivån 80% arbetstidsminskning faktiskt är större nu än det var under sommarmånaderna och att nivån 80% måste återinföras.

Visitans synpunkter rörande kravet på revisorsintyg framgår av avsnitt 4.6 nedan. För det fall kravet på revisorsintyg kvarstår är det positivt att regeringen föreslår ett stöd för kostnaden för revisorsintyg och att kostnader för att ta fram underlag för intyget ingår. Gränsen på en lönesumma om 400 000 kr för jämförelsemånaden innebär att kravet inte gäller för de minsta företagen, men många småföretag kommer ändå att omfattas. I ett läge där företagens ekonomiska reserver redan är uttömda, innebär varje kostnadsökning ett reellt problem. Om stöd för korttidsarbete beviljas så uppvägs på sätt och vis kostnaden för intyget av det erhållna stödet, men de pengar som företaget får netto minskar. Om stöd inte beviljas måste företaget ändå stå för kostnaderna för revisorsintyget till den del som kostnaden överstiger den föreslagna gränsen på 10 000 kr per arbetsgivare. Kostnaden för ett revisorsintyg kan uppgå till ett betydligt större belopp även för mindre företag och bli mycket kännbart. Visita föreslår därför att företag kan få stöd med hela kostnaden för revisorsintyg och utredning. Revisor och redovisningskonsult kan redovisa sitt arbete och därtill hörande kostnader i ett

underlag som företaget ger in till Tillväxtverket för att det ska vara möjligt för Tillväxtverket att snabbt handlägga detta.

Avsnitt 4.3 Jämförelsemånad

Tillväxtverket skriver i frågor och svar om korttidsarbete på sin webbplats att arbetstagare som varit anställda under jämförelsemånaden kan omfattas av korttidsarbete även fast de sagts upp och fått en återanställning, vilket är positivt. Mot bakgrund av att smittspridningen avtog under sommar och tidig höst var det viktigt för de företag som fick en ökad tillströmning av gäster att ta tillvara på möjligheten att åter få intäkter till företaget. Därmed behövde företagen ta tillbaka uppsägningar, återanställa eller nyanställa personal. Vidare var Folkhälsomyndighetens prognos att den fortsatta smittspridningen skulle ske i kluster och inte i den stora allmänna smittspridning som det visat sig bli. Det fanns inte någon anledning för företagen att ifrågasätta det Folkhälsomyndigheten sade, varför många företag valde att låta tidigare anställda åter få en tillsvidareanställning eller att de erbjöd en högre sysselsättningsgrad än som gällt under jämförelsemånaden. Många företag valde också att avbryta korttidsarbetet. Dessutom finns i branschen en naturlig personalomsättning som företagen måste kunna hantera även under en rådande pandemi. Företagen rekryterar utifrån verksamhetens behov och inte för att möjliggöra fortsatt korttidsarbete.

I likhet med regeringen anser Visita att det är viktigt att stödet inte missbrukas. Dock kan företag inte styra över om anställda väljer att säga upp sig själva eller tackar nej till ett erbjudande om återanställning. De bakomliggande skälen kan t.ex. vara att den anställde, på grund av den stora osäkerheten i branschen, befarar kommande arbetsbristuppsägningar och därför istället väljer att söka ett annat jobb eller börja studera. Det kan därför – ur företagets synvinkel – vara en ren tillfällighet om företaget får stöd för att det varit en återanställning, eller nekas stöd för att företaget behövt ersätta en tidigare anställd med en nyanställd medarbetare. Enligt Visitas uppfattning bör rätten till stöd under förlängningsperioden den 1 december 2020 – 30 juni 2021 inte vara beroende av om en enskild arbetstagare haft en anställning under jämförelsemånaden. Visita föreslår istället att bedömningen görs utifrån det antal anställda som arbetsgivaren haft under jämförelsemånaden och deras sysselsättningsgrader. Arbetsgivaren ska inte kunna få stöd för fler anställda, respektive högre sysselsättningsgrader, än det som gällt under jämförelsemånaden. Visita menar att detta förhindrar missbruk, samtidigt som arbetsgivaren inte ska behöva nekas stöd enbart pga. att en tidigare anställd sagt upp sig själv eller tackat nej till återanställning.

Vidare menar Visita att det faktum att någon anställts med en högre sysselsättningsgrad än som gällt under jämförelsemånaden inte bör diskvalificera från stöd helt och hållet. Enligt Visitas uppfattning är det ett tillräckligt skydd mot

missbruk att arbetsgivaren bara kan få stöd motsvarande den sysselsättningsgrad som gällde under jämförelsemånaden.

Löneökningar som framförhandlas mellan arbetsmarknadens parter under konfliktshot kan inte sägas utgöra ett missbruk av reglerna om stöd vid korttidsarbete. Visita föreslår därför att de löneökningar som följer av centrala kollektivavtal ska berättiga till stöd.

Avsnitt 4.4. Krav hänförliga till arbetstagare och avsnitt 4.5 Stöd under uppsägningstid

Visita ansluter sig till regeringens bedömning, det är av stor betydelse för branschen att regeringen föreslår att dessa undantag bibehålls.

Avsnitt 4.6 Ansökan om godkännande

I promemorian anför regeringen att det är viktigt att underlätta prövningen av vilka arbetsgivare som har rätt till stöd så att handläggningen av ansökningar kan effektiviseras. Visita vill särskilt betona att en snabb och effektiv handläggning är helt nödvändig i ett läge när företagens ekonomiska uthållighet är nära bristningsgränsen. Såsom regeringen anfört är det också angeläget att minska risken för missbruk. Visita anser att för företag med kollektivavtal om korttidsarbete, så är det faktum att de fackliga organisationerna gått med på att teckna avtal ett tillräckligt skydd mot missbruk. Kravet på revisorsintyg kan därför begränsas till att enbart gälla företag utan kollektivavtal. Om regeringen ändå vill ha ytterligare kontroll så har Visita inte något att invända mot att krav på revisorsintyg kan vara ett sätt att uppnå detta samtidigt som handläggningen effektiviseras. Detta gäller dock under förutsättning att Tillväxtverket i normalfallet inte behöver göra någon egen prövning av de krav som revisorsintyget omfattar. Det är också viktigt att ta hänsyn till den totala tiden från ansökan till dess att företagen får pengarna. Vi går snart in i en tid på året när många företag gör sina årsbokslut. Årsredovisningar ska färdigställas och 2020 års räkenskaper granskas. Ekonomiavdelningar, redovisningskonsulter och revisorer är hårt belastade denna tid på året. Dessutom kommer det sannolikt att efterfrågas ett stort antal revisorsintyg under ungefär samma tidsperiod. Frågan är hur lång tid det kan komma att ta för företagen att ta fram underlag för och erhålla revisorsintyg. Går det inte att få tag på exempelvis revisorer i tid, så riskerar kravet på revisorsintyg att motverka lagens syfte då företagen inte kan vänta och tvingas säga upp personal eller t.o.m. hinner gå under innan de får stödpengarna. Det måste säkerställas att revisorerna har möjlighet att utfärda intyg snabbt. Beroende på hur belastningen för revisorerna ser ut kan ett sätt vara att höja gränsen för när revisorsintyg krävs. En annan viktig del är att företagen får stöd som täcker hela kostnaden för revisorsintyget, se avsnitt 4.2 ovan.

Avsnitt 4.7 Ansökan om preliminärt stöd

Regeringens förslag innebär att ansökan om preliminärt stöd för december 2020 måste ha kommit in till Tillväxtverket senast den 31 mars 2021. Enligt uppgift från Tillväxtverket kommer möjligheten att ansöka inte att kunna öppna förrän sex till åtta veckor efter ikraftträdandet den 15 februari 2021. Förutom att sista tidpunkt för ansökan i så fall måste flyttas fram, vill Visita med kraft betona att detta är alldeles för sent. Med tanke på hur det ekonomiska läget ser ut så behöver ett mycket stort antal företag förlängt stöd vilket medför motsvarande antal ansökningar för Tillväxtverket att handlägga. Om ansökan kan göras först i slutet på mars 2021 så kommer pengarna kanske någon gång i maj 2021 och det är ändå en optimistisk bedömning. Detta är alldeles för sent, företagen måste säga upp pga. arbetsbrist innan dess. Systemet med korttidsarbete riskerar att bli oanvändbart.

Avsnitt 4.8 Anmälan om avstämning

Visita efterlyser en närmare definition av stödperioden. 4 § 4. lagen om stöd vid korttidsarbete föreskriver att "stödperiod är den tidsperiod när stöd vid korttidsarbete ska lämnas enligt 5 – 8 a §§". Definitionen i 4 § 4. är kopplad till den tid som stöd utgår. Kommer då ett företag som t.ex. haft korttidsarbete fr.o.m. den 16 mars t.o.m. den 30 november 2020, och sedan fortsätter med korttidsarbete fr.o.m. den 1 december 2020, att ha en och samma stödperiod? Blir det två olika stödperioder om företaget gjort ett uppehåll i korttidsarbetet och gäller det oavsett när uppehållet görs? Å andra sidan kommer företagen att ge in en ny ansökan om preliminärt stöd. Innebär det att tiden fr.o.m. 1 december 2020 utgör en ny stödperiod för alla företag som får stöd fr.o.m. den tidpunkten?

För det fall det endast är företag som påbörjar korttidsarbete efter den 30 november 2020 som får en stödperiod som inleds efter det datumet, och därmed omfattas av den föreslagna regeln att avstämning ska göras vid utgången av stödperioden, så kommer de allra flesta företagen att fortsättningsvis behöva göra avstämmningar var tredje månad. Tillväxtverkets handläggning av avstämmningarna har tagit oerhört lång tid, vilket i sin tur fördröjt beslut om fortsatt stöd. Det är vanligt att företag fått vänta över fem månader på beslut om fortsatt stöd. Företagen kommer inte att klara så långa väntetider och Visita vill starkt betona att det är av avgörande betydelse att Tillväxtverkets handläggningstid kortas. Gällande handläggningstiderna generellt sett måste beaktas att även om Tillväxtverket skyndar på sitt arbete för att anpassa systemen och kan öppna ansökan t.ex. i februari 2021, så tvingas företagen även i det läget att försöka överleva en fördröjning på ca 2,5 månader. Det gör att en effektiv hantering och snabb utbetalning av själva stödet efter gjord ansökan är oerhört viktig.

Regeringen har aviserat att Tillväxtverket kommer att få mer pengar för att effektivisera handläggningen, vilket är positivt. Det tar dock tid att rekrytera och

utbilda ny personal eller att ta fram nya IT-stöd. Därför menar Visita att det även krävs regelförenklingar för att Tillväxtverkets handläggning ska kunna gå snabbare. En sådan regelförenkling är att det enbart blir en avstämning för perioden den 1 december 2020 – 30 juni 2021 och att detta gäller alla företag.

Avsnitt 5 Vilka arbetsgivare som omfattas av stödåtgärden

Visita delar regeringens bedömning och det är positivt att arbetsgivare vars verksamhet i huvudsak är finansierad av allmänna medel och där det allmänna enligt en offentlighetsreglering har till uppgift att tillhandahålla verksamheten även fortsättningsvis omfattas av korttidsarbete.

Avsnitt 7 Krav hänförliga till arbetsgivare

I promemorian anför regeringen att mycket talar för att arbetsgivare som är skyldiga att upprätta en kontrollbalansräkning, föremål för företagsrekonstruktion eller på obestånd, har ekonomiska problem som inte är tillfälliga och att stöd därför inte bör kunna lämnas (sid 30).

Många företag inom besöksnäringen har låga marginaler och har sedan mars 2020 haft mycket låga eller nästan inga intäkter. Vissa företag upplevde en uppgång under sommar och tidig höst, men uppgången har inte på långa vägar räckt till för att fylla på företagets kassa. Många företag, t.ex. de som är inriktade mot konferenser, fick inte någon uppgång under sommaren. Sedan har efterfrågan stört dykt igen under hösten, allteftersom smittspridningen ökat och nya restriktioner införts. Även företag som fick en uppgång under sommar/höst står åter med mycket låga eller nästan inga intäkter. Årets sista kvartal är med julborden mycket viktig för väldigt många företag i branschen. Företagen fyller då på sina kassor för att täcka januari-mars som är lågsäsong för många. Genom att restriktionerna och förbuden slagit hårt mot just denna period är den ekonomiska situationen mycket allvarlig.

Det finns en mycket stark koppling mellan de förlorade intäkterna och coronapandemin/restriktionerna, vilket enligt Visitas uppfattning innebär att företagets problem är tillfälliga. När smittspridningen upphör och restriktionerna tas bort så kommer gästerna att återvända. Människan är en social varelse och det finns ett uppdämt behov av att träffas, umgås och resa.

Coronapandemin har påverkat företag på ett sätt som starkt avviker från vad som brukar gälla. Företag som innan coronapandemin hade en god kassa kunde med hjälp av stöd klara av den första vågen under våren. Men pandemin har pågått under lång tid och nu är kassan tömd. Företagen står därför mycket närmare ett läge där de kan vara skyldiga att upprätta en kontrollbalansräkning, bli föremål för företagsrekonstruktion eller hamna på obestånd. Om dessa företag undantas från

stöd kommer reglerna att slå ut företag som egentligen är livskraftiga, men som behöver hjälp för att överleva pandemin.

Mot bakgrund av det ovan anförda föreslår Visita att 5 b § i lagen om stöd vid korttidsarbete tillfälligt upphävs och att den föreslagna regeln att preliminärt stöd och ytterligare stöd inte får lämnas om arbetsgivaren, när ansökan om sådant stöd prövas, är skyldig att upprätta en kontrollbalansräkning, eller på obestånd, inte resulterar i lagstiftning.

Avsnitt 8 Besluts verkställbarhet och avsnitt 9 Indrivning, verkställighet och preskription

Regeringens förslag innebär att Tillväxtverkets beslut ska gälla omedelbart. När det gäller gynnande beslut delar Visita regeringens uppfattning att det av tydlighetsskäl är lämpligt att gynnande beslut som Tillväxtverket fattar enligt lagen ska gälla omedelbart, för att det inte ska råda någon tvekan om att beslutat stöd ska kunna betalas ut direkt.

När det gäller beslut om som innebär återbetalningsskyldighet föreslår regeringen att beslutet gäller omedelbart och att beslutet ska verkställas och drivas in av Kronofogdemyndigheten utan hinder av att beslutet vunnit laga kraft. Förslaget innebär således att företag som blir återbetalningsskyldiga, och som till följd av finansiella svårigheter inte kan betala tillbaka senast på förfallodagen, som huvudregel ska utsättas för indrivning och utmätning, samt att detta även kommer att drabba företag som senare får rätt till stöd i domstol.

För att tillgodose rättssäkerhetskraven föreslår regeringen att Tillväxtverket ges möjlighet att träffa avtal om avbetalning eller bevilja anstånd. Emellertid är det inte möjligt att överklaga Tillväxtverkets beslut om avtal. Om Tillväxtverket säger helt nej till avtal, eller kräver en återbetalningstakt som företaget inte klarar av, så kan företaget alltså inte överklaga Tillväxtverkets beslut. Detsamma gäller om Tillväxtverket väljer att utnyttja den föreslagna möjligheten att häva ett avtal.

Förslaget innebär vidare att anstånd bör kunna beviljas efter ansökan av arbetsgivaren om det är tveksamt hur stort belopp som kommer att behöva betalas. Med beviskravet ”tveksamt” förstås enligt promemorian ”att det är minst lika sannolikt att hela eller delar av återbetalningskravet kommer att kvarstå som att det kommer att sättas ned. Det behöver dock inte väga helt jämnt för att anstånd ska beviljas, utan anstånd får även beviljas om sannolikheten för att det inte blir någon nedsättning av återkravet väger över något. Däremot bör anstånd inte beviljas om det är troligt att återkravet kommer att kvarstå. Det är upp till Tillväxtverket att bedöma om det är tveksamt hur stort belopp som kommer att behöva betalas.” Som Visita uppfattar förslaget innebär reglerna att Tillväxtverket – för att verket ska bevilja anstånd – själva ska anse att deras beslut är ”tveksamt”. Om Tillväxtverket anser att det är troligt att återkravet kommer att kvarstå ska

anstånd inte beviljas. Visita menar att det nog får hållas för visst att en myndighet i regel anser att det är mer än troligt att myndighetens eget beslut om återkrav kommer att kvarstå. I regeringens förslag finns inte någon möjlighet för ett företag att begära anstånd på den grunden att företaget behöver längre tid på sig att betala.

Vidare föreslår regeringen att Tillväxtverket ska kunna besluta om att avstå från indrivning. Enligt promemorian kan ett ”skäl att avvakta med att begära indrivning (...) vara att det finns en ansökan om anstånd som ännu inte har avgjorts och det finns skäl som talar för att anstånd kan komma att medges. Även när ett beslut att inte medge anstånd har överklagats ska det finnas utrymme för att avvakta” (s 36). Dock framgår inte närmare hur bedömningen ska göras.

Som framgått ovan kan Tillväxtverkets beslut om avtal inte överklagas och möjligheterna till anstånd kantas av begränsningar. När Tillväxtverket ska besluta om att avstå från indrivning framgår inte närmare. Företagen kan inte på förhand bedöma vad som kommer att hända om de får återbetalningskrav.

Vidare är det viktigt att se de nu föreslagna reglerna i ljuset av att det funnits och alltjämt finns stora tillämpningsproblem med regelverket om korttidsarbete samt Tillväxtverkets långa handläggningstider. Reglerna om korttidsarbete togs ursprungligen fram för att tillgodose industrins behov. Inom besöksnäringen varierar beläggning – och därmed behovet av personal – mycket kraftigare, snabbare och oftare än det gör inom industrin, vilket gett upphov till frågetecken kring på vilket sätt branschens arbetstidsregler kan användas vid korttidsarbete. Det är också vanligt med timlön, vilket systemet för korttidsarbete inte är anpassat för. Detta har bl.a. medfört att Tillväxtverket meddelat avslagsbeslut och krav på återbetalning för preliminärt stöd trots att arbetstagarna varit anställda under jämförelsemånaden med samma eller högre sysselsättningsgrad som under stödmånaden (jfr 11 § 1. lagen om stöd vid korttidsarbete). En situation har rört arbetsgivare som betalar ut lönen månaden efter, vilket är huvudregeln för anställda med timlön och i besöksnäringen kan detta även gälla anställda med månadslön. Ett annat exempel är arbetstagare som varit tjänstlediga under jämförelsemånaden. Här har Tillväxtverket godkänt stöd om arbetstagaren varit sjuk eller föräldraledig och fått ersättning från Försäkringskassan, men inte vid annan tjänstledighet även om den är lagreglerad rätt till ledighet. Tillväxtverket godkänner t.ex. inte stöd för arbetstagare som varit studielediga under jämförelsemånaden. Visita delar inte Tillväxtverkets bedömning och menar att Tillväxtverkets tillämpning inte varit möjlig att förutse för företagen.

Vid ett beslut om återbetalning kan det belopp som ska betalas tillbaka vara oerhört kännbart för företaget – i ett läge när företagen knappt har några intäkter alls. Tillväxtverkets långa handläggningstider medför att stöd hinner utgå under lång tid, vilket ökar storleken på återbetalningskraven. Tillämpningssvårigheterna, i

kombination med att företag inte har några pengar pga. pandemin, gör att det finns en betydande risk att även företag som försökt att göra rätt drabbas av återkrav, indrivning och utmätning. Konsekvenserna kan bli stora och svåra att överblicka, särskilt för mindre företag. Det kan bli stora skadeverkningar för företag – som ju saknar pengar, annars hade inte stödet behövts – om företag tvingas betala tillbaka pengar och utsätts för indrivning/utmätning, vilket blir mycket olyckligt för företag som vid en domstolsprövning egentligen skulle haft rätt till stöd. De föreslagna reglerna medför en betydande rättsosäkerhet för företagen.

De faktum att reglerna är svårtillämpade och att företag riskerar att bli återbetalningsskyldiga med påföljande indrivning och utmätning, innebär även att företag skulle kunna tvingas i konkurs. Därför finns risk att företag – på grund av rättsosäkerheten – väljer att säga upp personalen och i så fall skulle de föreslagna reglerna motverka lagens syfte.

Reglerna har gällt sedan den 16 mars 2020. Frågan är i hur stor andel av de företag som hittills har fått stöd som det varit fråga om missbruk och om de långtgående reglerna verkligen är motiverade? Visita menar att det är en betydligt mer rättssäker hantering att Tillväxtverket får förordna att ett beslut om återbetalning ska gälla omedelbart om det är fara i dröjsmål. Det berörda företaget bör också kunna begära inhibition av verkställigheten och på så sätt få till stånd en domstolsprövning.

Om det föreslagna regelverket behålls måste företag innan förfallodagen åtminstone kunna vända sig till domstol och begära inhibition av verkställigheten.

Med vänlig hälsning

Jonas Siljhammar
VD

Torbjörn Granevärn
Förhandlingschef, Chefsjurist